

אקט

כיוון

עתון גימלאי חבל יבנה

בס"ד אייר תשס"ח · מאי 2008

עשרה מליון שקלים לטיפולי שיניים לאחר פרויקט הבטחון לקשישים הגיע תור השיניים

מאת: מאיר חוטקובסקי
לא מכבר יצא קול קורא לגורמי הרווחה, מטעם המשרד לענייני גמלאים, להתחיל באיסוף פרטים אודות קשישים הנזקקים לטיפולי שיניים, כאלה שמצבם הכלכלי אינו מאפשר להם את הטיפול הנדרש. ד"ר אבי ביצור, מנכ"ל המשרד לענייני גמלאים, אומר: "אנחנו מקווים לסייע לכל אותם קשישים, הזקוקים לטיפול שיניים אך לא יכולים לממן אותם. חשוב מאוד לשמור על ביטחונם של גמלאי וקשישי ישראל, אך חשוב לא פחות לשמור על בריאותם ועל איכות חייהם".
לפרויקט הזה הוקצו 10 מיליון שקלים למשך שלוש שנים, עבור טיפולי שיניים חיוניים, עד לעלות של 3400 ₪, כאשר ההשתתפות העצמית של המטופל תהיה בגובה של 20% מעלות הטיפול.

המועצה האזורית - חבל יבנה

לחברינו ותיקי האזור ומקימיו, רב שלומות,

עם פרום האביב שלוחה לכס ברכתי לקיץ שלו ושקט. האביב משרה עלינו אוירה נינוחה ונעימה. מחלות החורף מאחורינו וההרגשה אופטימית ומרגיעה. ניכנס לעונה בנכונות למצות ממנה את כל הטוב והנאה שהיא מאפשרת לנו. אני מאחל לכל חברינו שלום ושקט במקומותינו, נחת במשפחותינו, בריאות וענין בכל מעשי ידינו.

בברכה נאמנה ובידידות,

א. בינפלד (ביני)
ראש המועצה

האגודה למען החבר הותיק חבל יבנה

*אל אצרחינו פוותיקים
אתלבי חבל יבנה וחילייה
חם וצמאות למח
לום, רווחה וביטחון*

הנהלת האגודה לחבר הוותיק וצוות העובדים

מה בגליון?

- בין גאולה לגאולה בשישים שנות המדינה - עמ' 2
- המשך מעמוד 2 - עמ' 3
- מגש הכסף - עמ' 4
- שישים שנים צועדים קדימה לזקנה טובה - עמ' 5
- רחל ילדת טהרן - עמ' 6
- פנאי - עמ' 7
- נזכור אותם - עמ' 8

עורכת ראשית: שוש ברקאי.
חברי המערכת: שרה בכר, גדעון בר-לב, חנה יעיר, מלכה כהן, רוחמה רפאלי, ברוריה רזנפלד, אליעזר שפר, שרגא שמר.
רכזות כתבים: חנה הוך, ברוריה רזנפלד.
צילום: גדעון בר-לב.
המו"ל: העמותה למען החבר הוותיק - חבל יבנה, ד.ג. אבטח, 79860
טלפון המערכת: טל: 08-8548693, פקס: 08-8548719
גרפיקה: מנדל עיצוב והפקות דפוס.

מאת: גדעון בר-לב

מאת: הרב ניסים ארביב

לא נוכל למנות את כל הישגיה של מדינת ישראל בשישים שנותיה אך נעשה מאמץ להציג את חלקם, ואולי גם כאלה שאנו הותיקים לקחנו בהם חלק, או תרמנו להם ושנוגעים למצב הקשישים במדינה. נציין זאת בסדרת מאמרים שהראשון בהם יהיה על הישגי החקלאות וההתיישבות.

א. הישגי החקלאות וההתיישבות

בבואנו למדוד הישגים של שישים השנים האחרונות לא נוכל להתעלם מהפעילות וההישגים שקרו בתחום זה לפני קום המדינה. יש לזכור ולהזכיר שהמפעל הציוני בעיקר החל ביישוב הארץ לקראת הקמת המדינה, שנים רבות לפני קום המדינה. מידת ההצלחה של יישוב הארץ והחקלאות בה הייתה לשם דבר בארץ ובעולם. בשנת תש"ו-1946 שנתיים לפני קום המדינה כאשר החלו מאבקים מדיניים להשגתה, פרסם דר' אליעזר לבינשטיין (ליבנה) מסה בנושא "בריטניה והציונות", אשר הופץ באמצעות ספרון של "הועד למען החייל" בקרב חיילי הבריגדה ואחרים. בספרון זה מתנבא המחבר שכאשר תקום המדינה יהיו הישגי הצבא לא פחותים מהישגי החקלאות עד עתה, המהווים שם דבר בעולם כבר עתה. (1946)

בתי ספר חקלאיים להכשרת הנוער בחקלאות הוקמו כבר בסוף המאה ה-19 - "מקווה ישראל" - ע"י קרל נטר בשנת 1870 וכן בי"ס כדורי ע"י כדורי בשנת 1933. לא נרחיב את הדיבור על תקופה מכוננת זו אשר כללה הקמת מכון מחקר לחקר החקלאות בשנת 1921.

הטכניון פותח שעריו בשנת 1924, אוניברסיטה עברית נפתחת בשנת 1925 וכן הוקם מכון מחקר מדעי ברחובות. בשנת 1934 - בשם מכון זיו שהפך לימים למכון ויצמן למדע. (1949)

נחזור להתיישבות הכפרית אשר כאמור החלה את דרכה במאה ה-19. עד לקונגרס הציוני הראשון בשנת 1897 כבר היו בארץ ישראל 19 ישובים (מושבות) חקלאיים שמנו כ-5000 נפש.

רק בתחילת המאה ועשרים פרסמה ההסתדרות הציונית תוכנית שיטתית ומקיפה להתיישבות בא"י, שהחלה על ידי קיבוצים (1909-דגניה) חוות (1921-כנרת) ומושב ראשון (1921-נהלל).

עד קום המדינה הוקמו כ-300 ישובים אשר עיקר מיקומם היה לפי אפשרויות רכישת קרקעות מידי הבעלים ורבים מהם מתקופת חומה ומגדל.

עם קום המדינה וגלי העלייה, הוכפלה אוכלוסיית המדינה והוחלט לשלב בין הצורך למצוא פתרונות שיכון, תעסוקה וייצור מזון. במשך כ-4 שנים הוקמו ברחבי הארץ כ-300 ישובים חקלאיים אשר בהקמתם שולב גם הגורם הביטחוני של ישוב אזורי הספר בגליל, במרכז ובדרום, כאשר ישובי פרוזדור ירושלים הגנו על הקשר עם הבירה.

לאחר מלחמת ששת הימים הוקמו כ-80 ישובים בעשור ועוד כ-200 ישובים הוקמו עד היום, כולל מצפים וישובים קהילתיים, אשר החלו את התפתחותם דווקא ביש"ע

כותב אני שורות אלו בשבוע שבו המיטו עלינו המחבלים בטבח שנעשה בישיבה הקדושה "מרכז הרב" בעיר הקודש ירושלים - ושבוע לפני קריאתנו במגילה - וגם שם המן ניסה להמיט אסון על עם ישראל - וכמו שכתוב "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים" - וזוהי מטרתם היחידה של כל אומות העולם זרע עמלק - להכות בנו.

וכמו שקראנו בהגדה של פסח "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".

חז"ל במסכת מגילה שאלו מדוע קבעו חז"ל קריאת המגילה דוקא באדר שני ולא באדר ראשון? וענו: כדי להסמיך גאולת מרדכי ואסתר לגאולת פסח, ואני מוסיף מדוע קבעה הרבנות הראשית שחג לאומי יחול בחודש אייר ולא בחודש אחר? והתשובה: כדי להסמיך גאולת פסח לגאולת עם ישראל - לבנות בארץ ישראל ולהיבנות בה הן בגשמי והן ברוחני.

אמנם יום לפני חגיגות העצמאות - אנו בצער ובזיכרון לחללי מערכות ישראל שמסרו עצמם למען הקדושת ארץ ישראל אבל קדמונו חז"ל "ואומר לך בדמייך חיי" בזכות הקרבת הדמים שמסרתם עצמכם עלי - חיי. אף אנו נאמר - הא בהא תליא - בזכות ההקרבה של לוחמינו הקדושים - אנו זוכים לאתחלתא דגאולה למחרת ויהי רצון שיקויים בנו דברי הנביא.

ישעיה: "כי הנה החושך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יזרח ד' וכבודו עליך יראה".

"ד' עוז לעמו יתן ד' יברך את עמו בשלום" אמן.

העמותה למען החבר הותיק - חבל יבנה

נופש בים המלח במלון מוריה פלז'ה

ימים א' - ה' 29/6-3/7/2008

מחיר לאדם בחדר זוגי - 1,400 ₪

לחברי קהילה תומכת - 1,350 ₪

המחיר כולל:

אירוח על בסיס חצי פנסיון (5 ימים 4 לילות)

כניסה חופשית לספא.

הסעה

נא להירשם במרכז היום בטלפון

08-8548693

כאשר המים והקרקע לחקלאות כבר אזל ולא היה בו צורך, אך הצורך הביטחוני חייב הקמת ישובים במרחבי יהודה ושומרון וכן בגליל.

ברמת הגולן, בבקעת הירדן ובפתחת רפיח, הייתה ההתיישבות חקלאית מסורתית, עם התאמה לגידולים מיוחדים המנצלים אקלים מיוחד אזורי. ההתיישבות הכפרית המאוגדת במועצות אזוריות מנתה בשנת 1990 945 ישובים ב-54 מועצות אזוריות שמנו כ-400,000 תושבים.

משנות ה-90 החלה מגמת ההרחבות הקהילתיות במושבים ובקיבוצים ובנוסף לשיבה הביתה שלהבנים, גדלה האוכלוסייה הכפרית לכ-500 אלף תושבים והשיבה לכפרים נמשכת.

עם הכפלת מספר הישובים במשך כ-4 שנים עם מתיישבים שברובם עולים חדשים או ניצולי שואה במדינה שאך זה נולדה, מהווה הישג ללא תקדים בקנה מידה בינלאומי. באותו זמן הוכפלה גם כלל האוכלוסייה במדינה ע"י עולים חדשים מכל קצווי תבל. היה צורך במשטר צנע כדי לספק מזון לכל התושבים ולהיעזר במענקים מארצות הברית ויהודי העולם כדי לרכוש במטבע חוץ חיטה, בשר, דגים ועוד מזונות הדרושים לבעלי חיים, לייצור מקומי של חלב ומוצריו וכן יצור ביצים. הירקות שייצרו הישובים הותיקים והחדשים העניקו ירקות טריים לתושבי ישראל.

נציין כאן שעל פי מחקרים שנעשו בשנות ה-70 נמצא מתאם גבוה בין השכלת החקלאי ואשתו לבין התפוקה והתנובה של התוצרת החקלאית במושב. ישראל היוותה מקום ייחודי בעולם שבו אפשר להשוות בין מתיישבים ממדינות שונות בעולם והפריון במשק החקלאי.

ואכן נמצא במחקרים שונים, שההבדלים בין החקלאים נובעים במידה רבה מהבדלים ברמת ההשכלה, אשר יש לה כמובן קשר לארצות המוצא, אך במאמץ של הדרכה ולימוד ניתן להקטין את הפערים. כיום אפשר לראות את החקלאות המתוחכמת שפותחה על ידי הדור השני בעל השכלה הגבוהה ובעל הניסיון המצטבר של ההורים והבנים.

ניקח לדוגמה את ענף היין והתפתחותו מאז הקמת המושבות בסוף המאה ה-19.

המומחים לחקלאות של הברון רוטשילד העריכו, שיש לבסס את החקלאות על גידול יצוא כי השוק המקומי קטן מדי. אכן היה זה שיקול נבון לפתח את ענף כרם היין ולהקים

לידם יקבים אשר יפיקו יין הניתן לאחסון ולשיווק ליהודי העולם כיון לקידוש מארץ הקודש. לשם כך פותח המותג "כרמל" אשר שיווק מוצריו היה ממוסקבה ועד לונדון. היו גם שנות משבר, כאשר פרצו מלחמות, או משברים אחרים, שלא אפשרו להמשיך בשיווק.

גידול הענבים ליין לקידוש לשיווק בארץ ובעולם המשיך באופן שמרני במשך עשרות שנים גם אחרי קום המדינה. הארגון הקואופרטיבי של הכורמים, ביחד עם היקבים, לא אפשר לפתח יינות איכות אחרים.

רק אחרי מלחמת ששת הימים התארגנו יישובי הגולן להקמת יקב משלהם שיתמחה ביינות איכות.

המונופול של הכורמים בארץ לא הצליח לעצור את ההתפתחות של היין האיכותי בגולן. לאחר הצלחת יקבי הגולן התברר שאפשר לעשות יין איכותי גם ביקבים אחרים בארץ והתחרות רק עשתה טוב לענף.

ענף היין החל לייצא לעולם יינות איכות ולהשתתף בתחרויות בינלאומיות על יינות יבשים אדומים ולבנים.

בשנות ה-90 החלה מגמה חדשה בתחום היין בארץ, הקמת יקבי בוטיק שהתבססו על כרמים באזורים מיוחדים, ובטיפול מיוחד בהכנת יינות המיועדים לשימור לטווח ארוך. אחרי הקמת 3-5 יקבים קטנים עד שנת 1995, הוקמו כ-50 יקבים נוספים ברמה גבוהה ועתה כבר יש כ-150 יקבים ברמה שונה של גודל.

זאת כמובן בנוסף ליקבים הגדולים והבינוניים אשר מצטרפים מצדם למגמה של ייצור יינות איכות.

דבר זה גורם לבעיות שיווק ולפני שלוש שנים החלה התארגנות שיווקית של יקבי הבוטיק ביוזמת יקב ססלוב ויקב טוליפ, אשר היו מראשוני היקבים הקטנים שגדלו.

ברוב ענפי החקלאות עברנו לרמה טכנולוגית גבוהה ואנו מצטיינים ביצוא זני מכלוא, ביצוא גידולי חממות, משפרים את זני ההדרים ליצוא, לימדנו את האירופים לאכול אבוקדו ומייצאים אותם ובפיתוח ייחודי של תרבויות רקמה. התנובה הגבוהה בענף הבקר לחלב מגיע לשיאי עולם בתנובות לפרה או לעדרים מפרות שאוקלמו בארץ והוכלאו עם זנים מקומיים. ניצול ופיתוח מקורות מים לחקלאות מהווה אחד מגולות הכותרת של הפיתוח החקלאי, ושר התשתיות הכריז בשבוע החולף שאנו "עמק הסיליקון" של פיתוח מקורות מים.

כל אחד מהנושאים שמנינו הוא נושא לפרק נפרד כאשר ייכתב הספר על חקלאות ישראל עבר, הווה ועתיד. בהמשך נסקור סקטורים אחרים בישראל והישגיהם.

מגש הכסף

מאת: שרגא שמר

"אנחנו מגש הכסף עליו לך ניתנה מדינת היהודים"

(מתוך "הטור השביעי" של נתן אלתרמן בעקבות אמירתו של חיים וייצמן, נשיא ההסתדרות הציונית, שאין מדינה ניתנת לעם על מגש של כסף.)

"... ושאר ישראל הנהרגים על קדושת השם הרחמן יקום נקמת דמיהם בקרוב, וכו'. ואיש שיזכהו הא- ל לעלות במעלה עליונה כזאת, כלומר שנהרג על קדושת השם, אפילו היו עוונותיו כמו ירבעם בן נבט וחבריו, הוא מעולם הבא ואפילו לא היה תלמיד חכם וכך אמרו ע"ה (פסחים ג' א') מקום שהרוגי מלכות עומדים אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם" (הרמב"ם ב"מאמר קדוש השם").

ארוכה, ארוכה מדי רשימת שמותיהם של חללי מערכות ישראל שאנו מתייחדים עם זכרם בדומיה ביום הזיכרון כפי שקבעה כנסת ישראל הריבונית.

בבתי העלמין שברחבי הארץ, פזורים קברותיהם של גיבורי ישראל, ביניהם חיילים אלמונים רבים, נצר אחרון למשפחותיהם ששרדו את השואה באירופה, עלו לארץ והצטרפו כאן ללוחמים למען הקמת מדינה ליהודים על נחלת אבותיהם ומסרו נפשם על קידוש השם.

רבים ממקדשי שם אלה, לא זכו להכיר את הארץ בטרם עלותם בסערת הקרב השמימה.

לחלקם אין קרוב ולא גואל שיפקוד קברם, ביום הזיכרון הכללי או הפרטי.

נייחד פינה זו לזכרם של שלושה מביניהם הקשורים לאזורנו. שניים מהם טמונים בבית העלמין שבקבוצת יבנה והשלישי במושב כפר ורבורג. (אולי מערכת החינוך באזור תאמץ את קבריהם וחניכיה יפקדום בימי הזיכרון הכללי או הפרטי, לדעתי, תהיה זו מצווה חינוכית חשובה.)

אליעזר הרשקוביץ

נולד ב-Püspökladány פושפוקלדאני' שבהונגריה בכ"ה בשבט תרפ"ח (16 בפברואר 1928).

בתקופת השואה נלקח יחד עם בני משפחתו לגטו ומשם למחנה ההשמדה בירקנאו. שם הושמדו בני משפחתו השם יקום דמם, אליעזר נשאר השריד היחיד ממנה, הנצר האחרון.

לאחר השחרור הצטרף להכשרת בני עקיבא ב-Cered - צרד שבצפון המדינה, יחד עם חבריו עבד בחקלאות. שם הכשירו עצמם לעליה לארץ ישראל והקמת יישוב חקלאי בה. חברי הכשרה זו נמנים על מייסדי ניר גלים שבאזורנו.

בד' אדר ב' תש"ח (15 במרץ 1948) הגיע תורו לעלייה. לאחר שלושה וחצי חדשים של טלטולי דרך בכד' בסיוון (אחד ביולי) דרכו סוף סוף רגליו על אדמת ארץ ישראל שאליה חתר.

המדינה הצעירה הייתה נתונה אז במלחמה קשה לקיומה. אליעזר גוייס לצבא והוצב בחטיבת גבעתי שלחמה אז בדרום. קרבות מבצע "יואב" לפריצת הדרך לנגב, היו אז בעיצומם ובאחד מהם הוא נפל בטו' תשרי תש"ט (18 באוקטובר 1948) באזור צומת יואב והוטמן בחלקה הצבאית בבית העלמין במושב כפר ורבורג.

אברהם וייסברון

בן יוסף-יוחנן ורחל נולד בעיר Debrecen - דברצן בהונגריה ביום ח' בשבט תרצ"ט (28 בינואר 1939). בגיל שלוש התייתם מאביו שנהרג בשנת תש"ב (1942) באזור נהר ה"דון" באוקראינה כעובד כפייה של הצבא ההונגרי. אמו נותרה אלמנה ללא מפרנס.

כעבור שנתיים בשנת תש"ד קיץ (1944) גורשו כל יהודי העיר לגטו ואיתם אברהם ואמו ומשם הועברו למחנה לוכסנבורג שליד וינה (אוסטריה), שם עבדו תקופה של כשנה. לאחר השחרור חזרו לעיר מגורם הקודם.

אברהם שאף להגיע לארץ ישראל וחלם לשרת את עמו וארצו כחייל. בשנת תשט"ז (1956) הגשים את החלום, אמו נשארה בהונגריה והוא עלה לארץ. כבן למשפחה דתית הצטרף לקבוצת יבנה שהפכה להיות ביתו, בה השתלם במקצועו כמכונאי.

בסתיו תשי"ח (1957) גוייס לצה.ל. וביום י' בסיוון תש"ט (16 ביוני 1959) נפל במילוי תפקידו והובא למנוחות עולמים בקבוצת יבנה. שבועיים לאחר מותו הגיעה אמו לארץ, פקדה את קברו של הנצר האחרון במשפחתה המיוסרת.

יצחק קרלובן

בן יוסף-צבי נולד בשנת תרפ"ח ב-Frankfurt-פרנקפורט על נהר המיין בגרמניה.

בשנת תרצ"ט (1939) עלה לארץ יחד עם חבריו בבית היתומים היהודי שבפרנקפורט. בזאת נותק הקשר בינו לבין הוריו ומשפחתו.

בארץ נקלט כחניך בכפר הנוער הדתי, מחזור ח'.

יצחק היה ילד שקט ומופנם התקשה להיקלט בחברה, למרות זאת הפך לחלק חי בה.

בהיודע מצבם של יהודי אירופה התכנס בתוך עצמו והקדיש זמנו לאמירת תהילים.

בתום לימודיו בכפר הנוער הצטרף כחבר בגרעין שייסדו בני מחזורו. הקיבוץ הצעיר "בארות יצחק" נקבע כמקום הכשרתם.

בתום תקופת ההכשרה בבארות יצחק, במוצאי יום הכיפורים תש"ז, יצא הגרעין להקים יישוב חדש בסמוך ליישוב הערבי דיר אל בלאח, שם היישוב "כפר דרום".

למרות אופיו המתבודד והמופנם היה יצחק פעיל בחברה. תחביבו העיקרי היה ציור וקישוט. לקראת כל חג היה מקשט את המועדון, חדר האוכל ועוד. אהב את הלימודים וקיווה לצאת ללמוד כאשר המצב יאפשר זאת. בעת הקרבות התגלה כגיבור ונלחם בעוז אל מול הפורעים הערביים השכנים.

ביום ו' באייר תש"ח (15 למאי 1948) תקף הצבא המצרי את כפר דרום הנצור בעצמה רבה, בקרב זה נפל יצחק מות גיבורים השם יקום דמו.

בכ"ח ניסן תש"ט (27 באפריל 1949) הובאו עצמותיו למנוחת עולמים בבית העלמין בקבוצת יבנה.

אנו מרכינים את ראשינו ומעלים את זיכרם של עשרים ושניים חללי קבוצת יבנה, תשעה חללי ניר גלים, ארבעה חללי בן זכאי, שלושה חללי בית גמליאל, חלל בני דרום, עשרים ושמונה בוגרי כרם ביבנה וחמישה בוגרי נווה הרצוג בתוך כלל חללי מערכות ישראל השם יקום דמם, מי ייתן וקרבנם ירצה.

שישים שנים צועדים קדימה לזקנה טובה

מאת: שרה בכר, בני-דרום

אומרים שכשהם משווים לפעם, מרגישים פחות את החיסרון. פרנקל: "בצעירותנו, הייתה תקופת צנע, משטר חסכון בכל. אנשים אכלו דג 'משה רבנו', קציצות מחוביזה במקום ביצים, אבקת ביצים, וגם זה בקיצוב של נקודות לנפש, לצורכי מזון והלבשה. כעת, תודה לאל, יש שפע כזה של מזון שקשה לדעת במה לבחור".

עבודה חקלאית

בעלה של פרנקל עובד עדיין בחקלאות, והיא נזכרת בימים עברו: "בזמננו, החקלאים במושב ביצעו את העבודות הכי קשות בעמל כפיים ובזיעת אפיים, בשמש הקופחת. לא היו טרקטורים ומיכון חקלאי, קצרו במגל ובידיים קטפו ואספו את היבול. בכלל יש להשוות לחקלאים של היום? בכלל מי היה מאמין שיהיה טרקטור סגור וממוזג, מכל מים צוננים ומוסיקת רקע, קטפת לכותנה ולזיתים, קלארק לקטיף אבוקדו ולפירות מצמרות העצים, כך שהיבול נכנס היישר למכלים? אין להשוות את הייעול וההספק בעבודה".

טכנולוגיה ופער הדורות

למעשה, בכל הדורות היו פערים בין סבים לנכדיהם, שהרי העולם תמיד התפתח. אבל אם פעם הפערים היו קטנים יחסית, כיום הם גדולים – בשל הפיתוח הטכנולוגי המואץ. הפיתוח הזה מאלץ גם את הסבים להסתגל אליו: הגלישה באינטרנט, למשל, שליחת דוא"ל (אי-מייל), כתיבה וקבלה של מסרונים בטלפונים הניידים (הודעות אס-אמ-אס) ועוד, הם חלק מהידע שדרוש לזקן לטובת התקשורת הקלה עם נכדיו. שימוש בפלאפון, איך יכולנו בלי...

זה הוא למעשה האתגר הגדול של בני גיל הזהב כיום: להתאים את עצמם לטכנולוגיה המפותחת של סוף המאה ה-20 ותחילת המאה ה-21. כיום, סבים שנכדיהם גרים רחוק יכולים לדבר איתם וגם לראות אותם בשידור ישיר באמצעות מצלמה קטנה שמותקנת מעל המחשב. הנכדים לומדים בקלות להשתמש בטכנולוגיה החדשנית הזו, אז גם הסבים צריכים...

ואם פעם אפשר היה רק לחכות למכתב מהנכדים, כיום, כמובן, יש טלפונים ניידים כמעט לכל אחד, ותדירות השיחות איתם עלתה.

ברנר: "הודות לקידמה, הקשרים המשפחתיים התהדקו עוד יותר. הילדים והנכדים מתקשרים הרבה ומתעניינים בשלומי. יש לי נכד שמתקשר אליי כל בוקר, מדי יום ביומו, ואנחנו מבררים ומדברים על סוגיות מהתלמוד. פעם זה לא היה יכול לקרות".

אנחנו מתפללים ומבקשים: "אל תשליכנו לעת זיקנה", ומקווים ומייחלים לבריאות טובה; "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

"בת שישים פוקחת עין", אומר השיר המפורסם, ואכן, נראה שמדינת ישראל החוגגת בקרוב שישים שנה להיווסדותה, פוקחת סוף סוף עין כדי להביט על דור המייסדים. אם בשנים האחרונות קיצצו בקצבאות הזיקנה והתעלמו מזכויות ניצולי השואה, הרי שהשנה הממשלה דנה בזכויות הקשישים ומספקת פתרונות,

גם אם חלקיים בלבד. אם בעבר הקרוב התקשורת דחקה לשוליים סיפורים על אלימות נגד קשישים, הרי שלאחרונה הנושא עלה לכותרות. אז מה באמת מרגישים ביחס ליחס (היחס לקשיש)? יצאתי לברר ברחבי החבל.

שלמה ברנר, בני-דרום: "פעם חשבנו שמישהו בן 60 נקרא זקן מופלג. היו נכדים שבכלל לא זכו לסבים, כי תוחלת החיים הייתה קצרה. באותה תקופה נתנו כבוד לקשיש – 'והדרת פני זקן'. כמי שקנה חוכמה דעת וניסיון חיים, התייעצו איתו. אך בחברה, הקשיש בלט פחות, לא הביע דעותיו. את הטיפול המסור קיבל במסגרת המשפחה שדאגה למחסור ולקיומו".

וכיצד לדעתך משתקף היחס לזקן כיום?

"כיום החברה אינה מכבדת את הזקנים, לא מתייעצת איתם. אולי בחברה החרדית והחסידית עדיין מתייעצים עם הזקנים".

בריאות

יועצת לגיל הזהב שביקשה להישאר בעילום שם: "בעקבות התקדמות הרפואה, תוחלת החיים גדלה. אבל לפעמים הטיפול הרפואי אינו איכותי – הרי איננו רואים הרבה רופאים שמתמחים בגריאטריה – ואז הסבל של הזקן החלש גדול יותר. אומנם יש עמותות חסד וקהילות תומכות הדואגות למחסור, אך אין הקומוץ משיביע".

מרים פרנקל, בית-גמליאל:

"פעם הזקנים העבירו את הזמן בבית ללא תנאים מתאימים. החולים שביניהם בקושי קיבלו טיפול, היה פנקס קופת חולים שצריך היה להדביק בו בולים, אך טיפול כמו שצריך? תשכחו מזה".

כלכלה

היועצת לגיל הזהב: "יש כיום התקדמות מבחינה כלכלית, אך אין ידו של הקשיש משגת לעמוד בעלויות וביוקר המחיה. במיוחד כשאינו מבוטח בפנסיה, וגם חסכוניות אין לו. הזקנים פשוט לא דאגו לעצמם בצעירותם".

את הקושי הכלכלי מכירים בני גיל הזהב גם מעברם, והם

רחל ילדת טהרן

מאת: ברוריה רוזנפלד

רחל הילדה (יושבת שניה משמאל) עם שלושת אחיה

רחל לבית טוכשניידר נולדה בחנוכה בשנת 1938 בעיר חלם שבפולין. הייתה הבת הקטנה מבין ארבעת הילדים (האחות הגדולה - טובה הייתה בת שמונה).

אמה של רחל הלכה ביום קיץ לשוק וכשחזרה מהשוק חשה ברע, התמוטטה בפתח ביתה ומתה. היא השאירה אחריה ארבעה יתומים קטנים כשרחל הייתה תינוקת בת שנה. האבא באותה עת לא היה בבית, הוא חלה קודם לכן ואושפז בבית חולים בעיר.

ארבעת הילדים נשארו יחד עם המשפחה הענפה של האימא שכללה 12 אחים ואחיות כולל ההורים.

האחות טובה נזכרת כיצד הדודים קברו את האם בחצר הבית ושמנו מקל לציון מקום קבורתה.

בסוף שנת 39, לאחר פרוץ המלחמה, עזבו היהודים את העיר חלם וברחו לרוסיה. האחות טובה (שהייתה בת 9) אספה את אחיה הקטנים ויחד עם הסבא, הסבתא והדודים, ועם הרבה מיהודי העיר, ברחו אל החבלים המזרחיים של פולין, שנתפסו על ידי הצבא האדום, להסתתר מאימת הגרמנים.

בשנת 1942, הוקם הצבא הפולני הגולה על אדמת ברית המועצות בפיקודו של גנרל ולדיסלב אנדרס, שקיבל את הכינוי "צבא אנדרס", אליו נספחו אלפי פליטים ובהם הילדים שנקראו לימים "ילדי טהרן".

עם הגיע צבא אנדרס ב-1942 לאיראן, הקימה הסוכנות היהודית בטהראן מחנה לילדי הקבוצה, ריכזה בו 716 ילדים וארגנה את עלייתם לארץ ישראל. חלק הארי הגיע דרך ירדן ביבשה, וחלק אחר בדרך הים למצרים ומשם ברכבת לרחובות ולעתלית.

רחל מספרת: "אחותי הגדולה טובה, טיפלה בנו כל הזמן כשהיינו ברוסיה, היא הייתה משאירה אותי בהשגחתה של האחות הגדולה ממני בארבע שנים והולכת לחפש אוכל לאחים הקטנים. היה לה מעיל גדול והיא הייתה מחביאה בכיסים הגדולים לחם, וכך הצלחנו לשרוד.

בזמן המלחמה נשלחו מארץ ישראל בחורים צעירים לחפש ילדים עזובים ויתומים כדי לאספם ולהביאם ארצה. בחור צעיר בשם ברוך וילרפורד מצא אותנו ולקח את כל ארבעתנו (האחים של רחל), ויחד עם הרבה ילדים יתומים נשלחנו לטהרן."

רחל שהייתה אז כבת שנתיים, אינה זוכרת את המאורעות,

הזיכרונות שלה מתחילים מהזמן שהיא הגיעה לארץ בפברואר 43 (והיא בת 4), האחות טובה ששימשה לה כאם משחזרת ומספרת לה את כל מה שעבר עליהם עד הגיעם לארץ.

רחל ממשיכה: "שנה שלמה היינו מרוכזים במוסד בטהרן וגם אז חלק מהילדים מתו ממחלות ולא הצליחו לשרוד. שלחו אותנו במשאיות מטהרן לארץ ישראל ועד היום יש לי קשר עם חלק מהילדים. כשהגענו לארץ נשלחנו למשפחות אומנות כל אחד מהאחים נשלח למשפחה אחרת.

אני הילדה בת 4 דיברתי פולנית ויידיש. אחותי טובה הייתה בכפר הנוער הדתי בכפר חסידים ואחר כך עברה למשפחה אומנת.

אני אומצתי על ידי משפחה אומנת - משפחת שיפמן מכפר חסידים וגדלתי אצלם כשלוש שנים. הרגשתי מאוד טוב במשפחה החדשה, היה להם משק עם פרות אולם תמיד היה לי קשה הניתוק מהאחות הגדולה, כל הזמן הסתכלתי על הגבעה שעליה ממוקם כפר הנוער, כי ידעתי שטובה אחותי נמצאת שם על הגבעה, והיה לי מאוד קשה להיפרד ממנה.

לרוע מזלי אם המשפחה האומנת חלתה ואז נאלצו להעביר אותי למוסד אורה, מוסד של ילדים ניצולי השואה שהיה ממוקם בבני ברק.

חייתי במוסד הזה מגיל 7-8 ועד גיל 17. בגיל 17 הכרתי את בעלי, זכיתי והתחתנתי בגיל 17.5.

מנהל המוסד (מאיר זלצר) היה אהוב על כל הילדים. הוא שימש לנו תחליף להורים, ואני הייתי קשורה אליו מאוד, הוא גם אהב אותי מאוד ושימש לי כאב כל אותה תקופה.

קיבלנו במוסד כל מה שילד צריך. היה אוכל, הייתה מיטה, היו חברות וכך חיינו ושרדנו במוסד.

בחופשים הייתי נוסעת לאחותי טובה שהתחתנה וגרה בשדה יעקב. לקראת סוף החופשה תמיד היה לי קשה לעזוב אותה ולא רציתי לחזור למוסד.

עד היום קיים בין אחותי טובה לבני קשר מיוחד, היא שימשה לי למעשה לאם ולמשענת כל ימי חיי.

בזמן המלחמה השתחרר אבא שלי מבית החולים וחזר הביתה לחפש את משפחתו, הוא חשב שכולם מתו.

הוא הכיר אישה שאיבדה את בעלה והייתה לה בת, הם התחתנו ונולדה להם בת משותפת. לאחר המלחמה אבא ואשתו עלו לארץ. גם הסבא והסבתא שלי וכן הדודים הגיעו לארץ לאחר המלחמה ורק אחרי שהתחתנתי נוצר הקשר עימם.

רק בהיותי בכיתה ה' נוצר הקשר עם אבא שלי שבא לפגוש אותי במוסד בבני ברק.

עד היום לא אשכח את המפגש עם אבא.

קראו לי למשרד של המנהל ואני ישר חשבתי אולי קרה משהוא לאחותי טובה. כשראיתי אותו אמרתי: זה לא אבא שלי.

המלחמה הארוכה הפרידה ביני ובין אבי וגרמה לנתק ולזרות שנוצרה בינינו.

למזלי פגשתי בגיל צעיר למדי את בעלי מרדכי ז"ל, שהיה לי כל השנים חבר ורע ועזר לי להתגבר על כל זיכרונות הילדות הקשים שהיו מנת חלקי.

ביחד הקמנו משפחה עם חמישה ילדים והשתדלנו להעניק להם הרבה אהבה ומכול טוב.

גרנו בתחילה בבני ברק ולאחר מספר שנים בנינו את ביתנו במושב בית גמליאל ולמרבה המזל, שניים מילדי גרים כיום עם משפחותיהם פה במושב, והשאר גרים לא רחוק."

עם חשש כבד הלכתי לראיין את רחל דרשביץ תושבת בית גמליאל שתספר לי את סיפור חייה. והנה גיליתי אישה חיונית ופעילה המתפקדת להפליא בביתה הנאה, דואגת ועוזרת למשפחתה ומשמשת אוזן קשבת לאחיה.

תשבץ הציונות, ששים שנה למדינת ישראל

בתשבץ שמות שישה מנהיגים שהשתתפו בקונגרס הציוני הראשון 1897 בבאזל שוויץ
האימרה, של הסופר עמוס עוז בהתייחסותו לרעיון הציוני.

מאת: דויד בצר

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ר	ש	ת
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ב	נ	ה	15	16	1	13	16	15	14	11	14	22	18	15	18	8	20	6	19	8	19
7	14	4	18	16	5	16	18	16	7	17	6	16	16	5	16	9	19	15	8	15	
6	20	8	19	8	7	19	14	22	6	20	18	4	6	18	4	6	18	4	6	21	
3	7	14	15	16	18	19	6	11	8	20	20	14	14	14	14	14	14	14	20	20	
15	15	16	18	16	11	6	19	18	8	14	6	22	19	6	22	19	6	22	19	19	
1	19	8	1	19	8	16	16	18	8	14	14	6	22	9	22	9	22	9	22	14	
19	19	1	1	1	6	14	20	20	1	16	18	7	7	7	7	7	7	7	7	16	
3	20	8	8	8	16	6	6	16	16	6	21	19	17	5	19	5	19	5	21	21	
12	18	16	16	16	8	21	8	8	8	6	18	19	8	6	18	19	6	18	6	6	
8	3	3	3	3	8	19	1	1	1	1	10	6	6	1	19	6	1	10	1	1	

10 6 16 6 8 4 15
16 6 8 9 19 15 7 8 15
21 20 4 6 1 15 6 19 5 8 15
15 20 9 5 19 10 6 8 14
8 3 6 15 8 15 21 6 1 14
12 5 1 14 1 6 17 9 15
1 8 16 5 8 18 20 7

הקונדיטור עוגת שזיפים

מאת: רחל ושרגא שמר

הפירות המבכירים של הקיץ ביניהם השזיפים, כבר מחייכים אלינו מדוכני הפירות שבשווקים. ניגש אם כן לאפיית עוגה טעימה ש"נותני הטעם" שבה הם השזיפים.

חמרים לבצק: חבילה קטנה של קמח אוסם, 200 גרם מרגרינה או לחילופין כוס וחצי שמן, שלושה חלמונים, שלוש כפות סוכר ושלוש כפות מים או חלב.

חמרים למילוי: וק"ג שזיפים חצויים, שלוש כפות סוכר, קצף משלושה חלבונים.

הכנה: מרדדים את הבצק ומשטחים בתבנית שבתוכה נייר אפייה, את השזיפים מניחים על הבצק שבתבנית, מפזרים עליהם שלוש כפות סוכר ומכניסים לתנור בחום בינוני למשך 35-40 דקות.

בינתיים מקציפים את שלושת החלבונים עם שש כפות סוכר, לאחר הוצאת העוגה מהתנור וקירורה, מפזרים עליה את הקצף ושומרים אותה במקרר. מתאים לתקופת הקיץ וטעים לחיך בכל עת.

העמותה למען החבר הותיק חבל יבנה

מכללה לחודש ניסן תשס"ח

בין השעות: 9:45-11:30 במרכז היום

כ"ו אייר 1/5/08 (10:00-11:30) "אוצר אושוויץ"

סרט תיעודי על מסע חיפוש אחר אוצר יהודי בפולין. (סרט, הרצאה ודין לציון יום השואה) את ההרצאה יתן יהלי גת-מפיק ובמאי הסרט.

י' אייר 15/5/08 "צווחותיה של סבתא" שמוליק פאוסט

רותי לזר

ב' סיוון 5/6/08 נושא יפורסם בהמשך... שמוליק פאוסט

ט' סיוון 12/6/08 "חלשה דעתו"

יהודית בר-ישע

סיפורים הורגים במדרש

ט"ז סיוון 19/6/08

יהודית בר-ישע

"השירה העברית בדיאלוג עם המקרא"

כ"ג סיוון 26/6/08 "אידיאולוגיה לאומית

שמעון גת

ודתית אצל הפלסטינים"

שמעון גת

סיור לגני הסיפור בחולון

אי"ה ביום שלישי א' באייר, 6/5/08

נצא לסיור בגני הסיפור בחולון עם אריאלה הירש.

הסיור יתקיים בין השעות: 9:00-14:00.

עלות: 50 ש"ח, קהילה תומכת: 40 ש"ח.

הרשמה במרכז היום בטלפון: 8548693 או אצל הרכזות בישובים.

נזכור אותם

מאת: חנה יעיר

בכל שנה חברים וקרובים רבים מאד פוקדים את קברי חללנו, בחלקה הצבאית של בית הקברות הצנוע של קיבוץ יבנה. רבים הצאצאים הצעירים הנוכחים בקהל, ומתמעטים דור לוחמי תש"ח. בינתיים לכל יישובי המועצה ישנם בתי קברות, ואין להתפלא שלא לכל קבר ישנם פוקדים, כי אחדים באו מן הסביבה.

בערב יום הזיכרון נרכין ראשנו יחד עם כל בני המשפחות השכולות ונזכור את גבורתם של החיילים. ביום העצמאות ה-60 לישראל נאמר כולנו תודה כי בזכותם יש לנו את החיים ומדינת ישראל גדולה וחזקה.

יאללה סבתא "תזרמי"

מאת: חנה יעיר

לא פשוט לאדם מבוגר להיכנס למאה ה-21 עם כל ההמצאות הנפלאות, הדורשות מיומנות חדשה לבקרים. זכורה לי הפרודיה, שמישהו לא כל כך צעיר מטלפן אל עצמו בפלאפון החדש, ובו בזמן שומע צלצל במקלט הטלוויזיה בחדר השני, ורץ מבולבל לדלת ביתו לראות, מי צלצל שם! מה עושים אם ה"שלט" של המכוננית נשאר על כיסא הנהג ונועלים בטעות, מה קורה אם בחצר הבית ננעל השער האלקטרוני, שלא לדבר על תריסים אלקטרוניים, וכל ה"גדג'טים" החדשים שהילדים ממליצים לרכוש!

משום מה עולה בזיכרוני הפזמון השובר של א. אבן-עזרא: "אוי לו לאיש עני נולד בלי כוכב" וכוכב הפלאפון מרצד לך לפני המסך! מה יעשה אדם, אשר עד כה פחות או יותר התמודד לא רע עם כל טכנולוגיה מודרנית, אך לפתע מגיעים לביתו אביזרים מתוחכמים.

האם ניסיתם ללמוד את רזי המצלמה דיגיטלית, עם כפתורים זעירים, והוראות בגודל מיקרוסקופי, עם אלף אופציות ליצירת פעלולים אומנותיים, ולבסוף צריך להתחבר למחשב, ולקנות עוד מכשירים. ורק האלבום האהוב בבית נשאר מיותר?

לעתים אנו מקבלים הודעות פרסומת ב"פלאפון" וצריכים עזרה מקצועית כדי להיפטר מן המטרד. ואיפה שמתי את שלט המזגן? כל זה נוחת עלינו דווקא בגיל, שממילא קשה לקלוט דברים חדשים.

כאשר מגיעים הנכדים עם מכשיר תקוע באוזן, והם משוחחים איתך באוזן הפנויה, אפשר לדמיין איזה מוזיקה מודרנית הם שומעים, בלי להתבלבל. אתה יכול להמשיך לפטפט, הם רגילים לשמוע בו זמנית בכמה ערוצים!

אבל גם אנו, המבוגרים, עם יד על הלב - לא פעם הרי עושים אותו הדבר: שומעים חדשות או שיעור ברדיו, ובו זמנית מדפדפים בספר, ומפטפטים בטלפון בלי להיות במבוכה קלה ביותר. לא פלא שבן-שיח שלך שואל לעתים: אתה אתי, או משהו מפריע בקו?! מה יש, גם למבוגרים מותר, ועוד איך!

יש לקוות. שהמוח היהודי לבסוף ימציא לנו קיצורי דרך, כפי שהתחילו באוסטריה לייצר מכשיר בעל יכולות רבות הדרושות לאדם הקשיש, כגון: כפתור מצוקה, קישור מהיר לטלפונים החשובים, תזכורת לתרופות או כל דבר חשוב, ואפילו מתאים לבעלי ראייה נחלשת.

בסופו של דבר, גם לעידן הדגיטלי יש תרומה נכבדה לאיכות חיינו, וצריך רק קצת נכונות לזרום, לוותר פה ושם על הוותק ולגייס את הדור הצעיר, שיעדכן אותנו בענייני ה"דור הרביעי" של מחשב קף היד המושטת.

פעילות העמותה למען החבר הותיק חבל-יבנה

אחראי/ת	טלפון	פעילות	
חנה הוך	08-8548693	מרכז יום	1
אורלי אהרוני, אריה גרינברג	050-5422847, 08-8622104	קהילה תומכת	2
ברוריה רוזנפלד, חנה הוך	08-8548693	עיתון כיוון חדש	3
חנה הוך	08-8548693	מדרשת חיי	4
חנה לבל	08-8548693	מכללת ותיקים	5
	08-8548693	מחשב לכל גיל	6
	08-8548693	נופש וטיולים	7
מרים גרינוולד	08-8548693	בית חם	8

